

MUSIKK OG KOMPONISTER I KIRKEN

AV PAT GRAHAM

For min sjel fryder sig i hjertets sang, ja, de rettferdiges sang er en bønn til mig. (L&p 25:12.)

Folk over hele verden gjenkjenner lyden fra orgelet i Salt Lake Tabernakel. De store orgelpipene danner velkjente kulisser for talere på Kirkens konferanser. Det vakre orgelet ble bygget av Joseph Ridges og ble først benyttet på oktober-konferansen i 1867.

Lyden som orgelet frembringer, oppstår når det strømmer luft gjennom pipene. Man kan få forskjellige lyder, slik som trompet, strenge-instrument eller fløyte ved å trekke ut runde knapper som får bestemte grupper av piper til å spille. Man kan lage mange forskjellige lydkombinasjoner.

Det er fotpedalene som kontrollerer de laveste tonene. Organisten kan bruke hele fotsålen og dessuten alternere med tå og hæl for å spille de notene han

trenger. Det finnes andre pedaler som øker eller senker orgelets lydvolume. Antall knapper som er trukket ut bestemmer også hvor sterkt orgelet skal spille. Organisten kan spille på fem forskjellige manualer og bruke begge hender på ett manual eller benytte to manualer med en hånd på hver. Det krever stor øvelse for å kunne koordinere notelesningen, spille med begge hender og begge føtter, og sette og forandre knapper og manualer – og gjøre alt dette slik dirigenten anviser! For ikke lenge siden ble orgel-konsollet modernisert, slik at det nå er mulig å sette mange av knappene på forhånd.

Mange av Kirkens musikere i tidligere tider kom fra De britiske øyer. Joseph Daynes, en orgel-komponist, og Evan Stephens, dirigent og komponist, er eksempler på to britiske musikere som har betydd meget for Kirken.



JOSEPH J. DAYNES

Da Joseph J. Daynes var seksten år gammel, ble han kalt som organist i Tabernaklet. Han var liten for sin alder, og det bekymret ham at han ikke kunne rekke ned til

pedalene på det nye orgelet. Til slutt fikk han en idé: Han festet korksåler på skoene sine slik at han kunne nå pedalene og spille de nødvendige tonene.

Josephs familie hadde emigrert fra England til Saltsjø-dalen da han var elleve. Han hadde gått til fots det meste av veien over slettene med et lite orgel i stropper over skuldrene. Han hadde vist stort talent allerede som fireåring, og med tid og stunder komponerte han mange salmer og marsjer for Kirken. To av hans sanger for barn er «La de

små barn komme» og «Løft din stemme, Sions ungdom», i *Syng med meg*, henholdsvis nr. B-14 og B-84.

Evan Stephens familie kom til Utah fra Wales. Da han var tolv år gammel, ble han forespurt om å være med i koret. Evan lånte notehefter og lærte seg selv å lese noter, spille og komponere musikk. I 1890 ble han bedt om å dirigere Tabernakelkoret. Som dirigent og komponist har Evan Stephens komponert



EVAN STEPHENS

mange salmer i vår salmebok og fem barnesanger i *Syng med meg*. «O strålende morgen», G-9, og «Gjennom vennlighet mot andre», B-68, synges fremdeles av barn idag. □

INSTRUKSJONER



1. Klipp ut organist, orgelkrakk, dirigent, podium, orgelkonsoll og piper.

2. Plasser krakken over fotpedalene. Sett organisten på krakken, med hendene på to manualer.

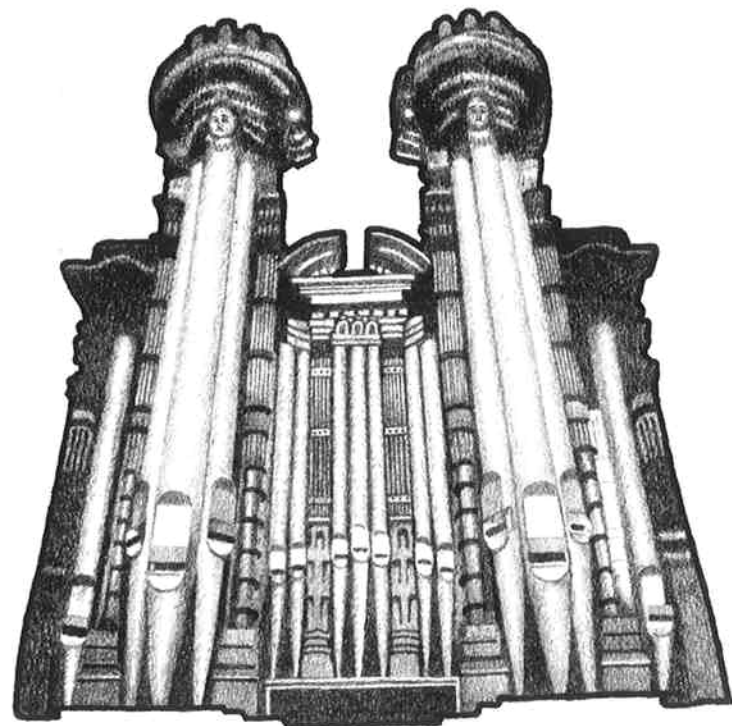
3. Dirigenten står på podiet og bruker taktstokken slik at sangerne kan se hans bevegelser.

4. Lytt til konferansemøter og lær navnene på dirigenten og organisten.

5. Syng sanger, eller be noen synge sanger som Joseph Daynes og Evan Stephens har laget.

6. Planlegg orgeldemonstrasjon i kirken. Be wardets organist eller en annen som kan forklare orgelet for barn, om å vise hvordan de forskjellige deler virker.

7. For eldre barn kan du planlegge komponist-jakt og bruke *Salmer og sanger* eller *Syng med meg*. Gi klassene komponistens navn og be dem finne alle sangene han har laget.

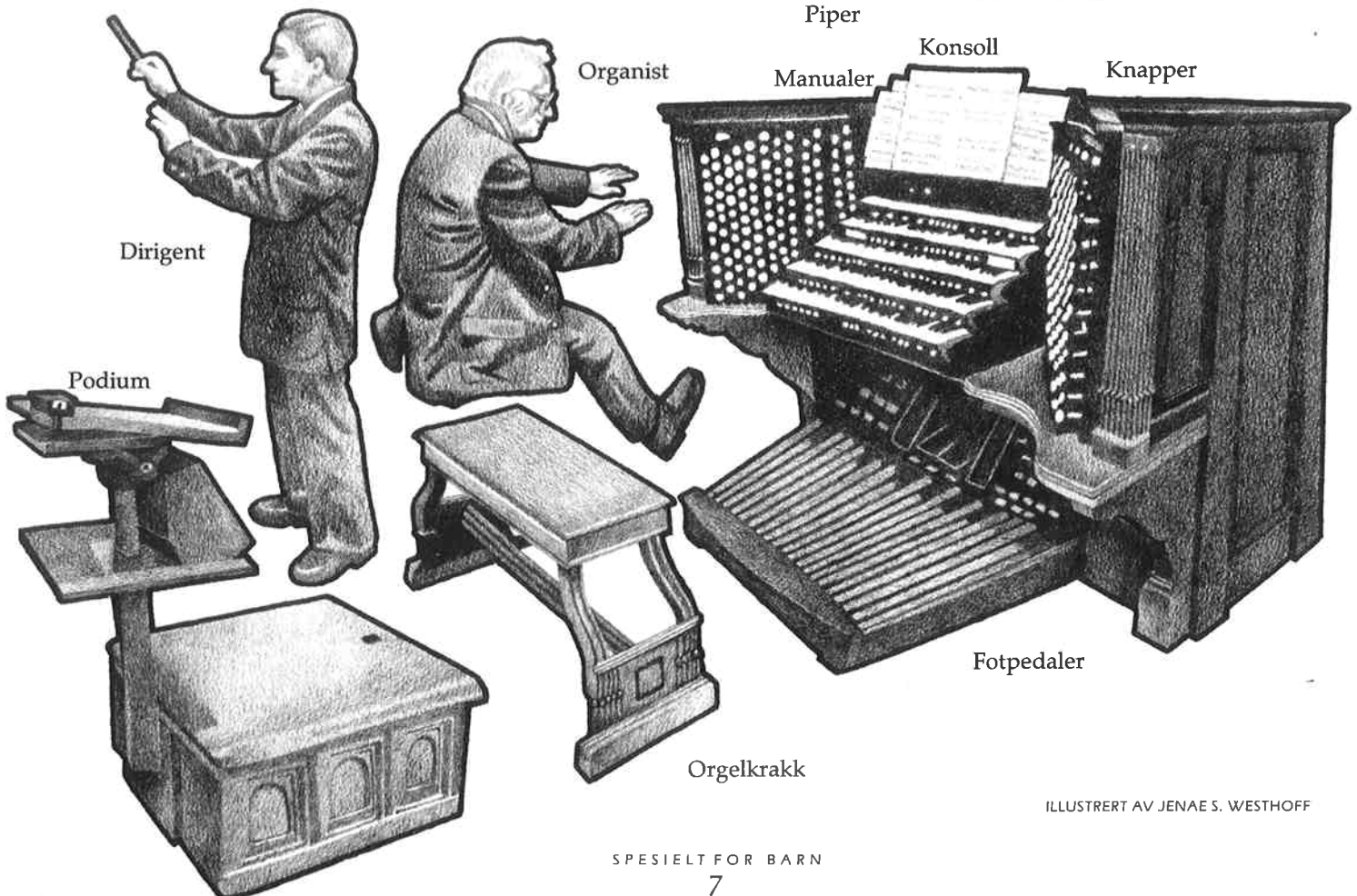


Piper

Konsoll

Manualer

Knapper



Dirigent

Organist

Podium

Orgelkrakk

Fotpedaler

ILLUSTRERT AV JENAE S. WESTHOFF